

Kokemäen lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Tasa-arvolain mukaan kaikilla vähintään toisen asteen oppilaitoksilla tulee olla tasa-arvosuunnitelma. Tasa-arvosuunnitelmaan voi sisällyttää myös yhdenvertaisuussuunnitelman. Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen opiskeluympäristö on jokaisen opiskelijan oikeus.

Lukion opetussuunnitelman (LOPS 2021) perusteissa edellytetään tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimista.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kiinnitetään huomiota vuorovaikutukseen ja toimintakulttuuriin, opintojen ja valintojen ohjaukseen, opintosuoritusten arviointiin sekä syrjinnän ja seksuaalisen häirinnän ehkäisyyn.

LUKIO TYÖYHTEISÖNÄ

Kokemäen lukiossa on noin 100 opiskelijaa. Lukio toimii läheisessä yhteistyössä Kokemäen yhteiskoulun kanssa. Lukion henkilökuntaan kuuluu noin viisitoista opettajaa, joista viisi opettaa yksinomaan lukiossa ja muut opettavat useammassa työyksikössä. Lisäksi kouluilla on yhteistä muuta henkilökuntaa, kuten siistijät, ravitsemustyöntekijät, kouluterveydenhoitaja ja kuraattori.

Lukion henkilökunta valitaan asetettujen pätevyysvaatimusten, soveltuvuuden ja haastattelujen perusteella. Kokemäen kaupungin hallintosäännön mukaan valinnan virkaan tekee sivistysjohtaja. Rehtori voi tehdä lyhytaikaisia rekrytointipäätöksiä väliaikaisiksi sijaisiksi.

Haku- ja valintaprosesseissa sukupuolella ei ole merkitystä lukuun ottamatta joidenkin virkojen tarkoituksenmukaisuusperusteita (tyttöjen ja poikien liikunnan opetus).

Opettajien palkkausperusteet on määritelty virkaehtosopimuksessa, jota palkkauksessa on noudatettava. Opetustehtävät ja oppituntien ulkopuoliset tehtävät pyritään jakamaan oikeudenmukaisesti ottaen kuitenkin huomioon yksilölliset toiveet sekä työolosuhteiden, opiskelijamäärien ja tuntiresurssin määrittämät reunaehdot.

Opiskelijat kuuluvat ohjausryhmään vuosikurssin mukaisesti. Kuhunkin ryhmään on nimetty vastuullinen ryhmänohjaaja. Lukiossa toimii yhteisöllinen opiskelijahuoltoryhmä, joka kokoontuu tarvittaessa.

Opiskelijat muodostavat yhdessä lukion opiskelijakunnan, joka valitsee keskuudestaan ohjausryhmittäin hallituksen. Siten hallituksen jäsenet edustavat omaa ohjausryhmäänsä ja toimivat samalla luottamusoppilaina. Opiskelijakunta on keskeinen osa lukioyhteisöä. Sen mielipidettä kuullaan keskeisissä, periaatteellisesti merkittävässä asioissa. Opiskelijakunnan edustajat osallistuvat säännönmukaisesti opettajain kokouksiin puheoikeudella. He välittävät kokouksissa kulloinkin ajankohtaiset terveisensä lukion toiminnasta ja tilasta.

Opiskelijakunta ottaa myös itsenäisesti kantaa koulun toimintaan ja tekee aloitteita koulun toimintakulttuurin ja tapojen kehittämiseksi. Opiskelijakunnalla on keskeinen rooli normaalin koulutyön ulkopuolisen toiminnan järjestämisessä (esim. teemapäivät, liikuntapäivät ja koulun juhlat). Aktiivisesti opiskelijakunnan hallitustyöhön ja aktiviteetteihin osallistuneet saavat lukioaikaisesta toiminnastaan opintopisteitä.

Tutor-opiskelijoilla on tärkeä tehtävä uusien opiskelijoiden perehdyttämisessä, erilaisten yhteisöllisten tapahtumien järjestämisessä ja koulun esittelytilaisuuksissa. Tutor-opiskelijat saavat lukioaikaisesta toiminnastaan opintopisteitä.

TASA-ARVOISUUS JA YHDENVERTAISUUS KOKEMÄEN LUKIOSSA

Tasa-arvolla tarkoitetaan mahdollisimman laajaa tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Sukupuoli, ikä, uskonto, elämäkatsomus, seksuaalinen suuntautuneisuus tai etninen alkuperä eivät saa aiheuttaa eriarvoista kohtelua. Tavoitteena on lukioyhteisö, jossa jokainen voi omana persoonanaan tuntea olevansa tasa-arvoinen, yhdenvertainen ja hyväksytty jäsen.

1) Vuorovaikutus ja toimintakulttuuri

Opetus- kuin vuorovaikutustilanteissa tavoitteena se, että jokainen opiskelija uskaltaa ilmaista omia mielipiteitään ja ajatuksiaan. Lukion toimintakulttuuri kannustaa ja tukee parhaimmillaan erilaisia persoonallisuuksia uskomaan itseensä, toteuttamaan tavoitteitaan ja edistämään koko yhteisön kehittymistä.

2) Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus opiskelijavalinnassa ja opintosuoritusten arvioinnissa

Opiskelijavalinta tapahtuu lainsäädännön määrittämällä tavalla (LL 20 §). Kokemäen lukion vuosittainen uusien opiskelijoiden sisäänottokiintiö on tällä hetkellä 72. Kiintiötä ei ole saavutettu vuosiin, joten ankaraa keskiarvokiintiötä ei ole ollut tarpeen soveltaa.

Suosituksena on kuitenkin pidetty, että lukioon otettavien perusopetuksen päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon tulisi olla vähintään 7,0. Tapauskohtaisesti on vuosittain arvioitu keskiarvorajan alittavan opiskelijan edellytyksiä suoriutua lukio-opinnoista, mutta esimerkiksi sukupuolella, etnisellä taustalla tai vakaumuksella ei ole ollut – eikä luonnollisesti saakaan olla - vaikutusta opiskelijavalintaan.

Kokemäen lukion opetussuunnitelman mukaan opintojakson arviointi perustuu kirjallisiin kokeisiin, opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin, opiskelijan tuotosten arviointiin, jatkuvaan näyttöön eli tuntiaktiivisuuteen sekä opiskelijan osoittamaan muuhun näyttöön. Sukupuolella, etnisellä taustalla tai vakaumuksella ei ole ollut – eikä luonnollisesti saakaan olla - merkitystä kurssisuoritusten arvioinnissa. Arvioinnin kohteena ei ole opiskelijan persoona, vaan opintosuoritukset.

3) Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus opinto-ohjauksessa ja valinnoissa

Opiskelijoita kannustetaan valitsemaan lukion opintojaksoja ja oppiaineita oman kiinnostuksen ja taipumusten mukaan. Opiskelijoille esitellään monipuolisesti eri opiskelu- ja työaloja ja kannustetaan heitä hakeutumaan myös omalle sukupuolelle epätyypillisille opiskelu- ja ammattialoille.

4) Syrjinnän ehkäiseminen

Laki kieltää syrjinnän sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, uskonnon tai etnisen taustan perusteella. Oppilaitoksissa kaikkia opiskelijoita tulee kohdella ja arvioida yhdenvertaisesti. Lukioyhteisössä tulee kannustaa erilaisia näkemyksiä arvostavaan keskusteluilmapiiriin.

Kokemäen lukiossa opiskelijan ei tarvitse osallistua uskonnon harjoittamiseen omantuntonsa vastaisesti. Jos lukiolla järjestetään uskonnollisia tilaisuuksia, niihin osallistuminen on vapaaehtoista. Joulukuun tai päätösjuhliin esitettävät yksittäiset uskonnollisävytteiset ohjelmat, kuten suvivirsi, kuuluvat suomalaiseen kulttuuriperintöön, eivätkä siten ole selkeästi uskonnon harjoittamista.

5) Seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen

Seksuaalisella häirinnällä ja ahdistelulla tarkoitetaan ei-toivottua ja yksipuolista joko fyysistä tai sanallista seksuaaliväritteistä käyttäytymistä. Kokemäen lukiossa ei sallita minkäänlaista seksuaalista häirintää. Se rinnastuu ilmiönä koulukiusaamiseen ja siihen puututaan kiusaamisen ehkäisyyn laaditun suunnitelman mukaisesti. Kiusaamisen kohteeksi joutunut ei ole luonnollisestikaan ole vastuussa häirinnästä, eikä siihen syyllinen. Häirinnän aiheuttaja on vastuussa samoin kuin koulukiusaaja, vaikkei kokonaan samanlaisesta ilmiöstä olekaan kysymys.

TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN TOTEUTUMISEN KEINOT JA SEURANTA

Kokemäen lukiossa ei tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumiseen liittyen ei ole nähty ongelmia. Tilanteen voi kuitenkin olettaa vaihtelevan eri aikoina yhteiskunnallisten tilanteiden ja olojen muuttuessa. On siksi tärkeää seurata tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista lukiossa. Erityisen keskeistä on tarkkailla, millaisia mielikuvia ja käsityksiä näiden arvojen toteutumisesta lukioyhteisössä vallitsee.

Tasa-arvotilanteesta on varsin vaivatonta kerätä tietoa mm. ryhmänohjaustuokioissa, ryhmänohjaajien ja opinto-ohjaajan haastattelussa opiskelijoita, opiskelijakunnan hallituksen kautta, opettajainkokouksissa opiskelijakunnan edustajien välityksellä ja opettajien henkilökohtaisissa keskusteluissa opiskelijoiden kanssa. Hyödyllisiä ovat myös WILMAN kautta kaikille opiskelijoille tehtävät kyselyt. Tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta koetut muutokset ja kyselyjen tulokset käsitellään opettajakokouksessa ja tarvittaessa yhteisöllisessä opiskelijahuoltotyöryhmässä.

Henkilökuntaa koskevassa tasa-arvo-ongelmassa lähin esimies on ensimmäinen vastuhenkilö. Ongelmallista toki on, jos lähin esimies on itse asianosainen. Tällöin vastuu siirtyy seuraavalle esimiehelle.

Opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen säilymisestä hyvänä ovat vastuussa sekä koulun henkilökunta että opiskelijakunta. Opiskelijoita koskevissa tasa-arvokysymyksissä vastuuhenkilöinä toimivat ryhmänohjaajat. Asian luonteesta riippuu se, millä tavoin ongelmaa selvitetään, mutta viime kädessä lukion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista lukiossa on vastuussa rehtori.

Lukion opiskelijakunnan jäsenen havaitessa ongelmia, hänellä on tärkeä aloitteentekijän rooli siinä, että asia tulee opettajien tai rehtorin tietoon ja käsittelyyn. Viime kädessä jokainen lukioyhteisön jäsen omalla asenteellaan ja käytöksellään toteuttaa yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa lukioyhteisössä.